

منهای نفت

صادرات گاز به عراق کی اجرایی می‌شود؟
اول امنیت؛ بعد صادرات گاز

ایران برای شروع صادرات گاز به عراق مشکلی ندارد و این امر تنها به برقراری امنیت در خاک این کشور بستگی دارد.
پیشتر اعلام شده بود که صادرات گاز ایران به عراق، از خرداد عملیاتی می‌شود، اما به نظر می‌آید که تاخیر در این مساله، تنها برعهده امنیت در خاک عراق عنوان شده است. به گفته علیرضا کاملی، مدیرعامل شرکت ملی صادرات گاز ایران، ایران آماده صادرات گاز به عراق است اما نبود امنیت کافی در عراق و حضور داعش در این کشور، صادرات گاز را به این کشور با تاخیر همراه کرده است. وی درباره اینکه با این شرایط، چه زمانی گاز ایران به عراق خواهد رفت، تصریح کرد: «بستگی به اوضاع امنیتی در آن کشور دارد؛ اگر عراق بتواند مناطق دریافت گاز از ایران را پاکسازی کند، ایران آماده ارسال گاز به این کشور است.»پیشتر بیژن زنگنه، وزیر نفت صادرات گاز را از برنامه‌های مهم وزارت نفت در سال ۹۴ ذکر کرده و گفته بود که صادرات گاز به عراق امسال آغاز می‌شود و در سال ۹۵ به حداکثر خود می‌رسد. هرچند به نظر می‌رسد این روند با کمی مشکل روبه‌رو شده است. با توجه به قرارداد خط لوله صلح و اعمال جریمه‌هایی که هرگز پرداخت نشد، کاملی تصریح کرده که طبق قرارداد ایران و عراق، دو طرف در یک سال ابتدایی قرارداد، از جریمه معاف هستند. این در حالی است که هم‌اکنون عراق با کمبود شدید برق مواجه است و به‌رغم آنکه تعداد زیادی واحد نیروگاه آماده از آمریکا خریداری کرده، اما به علت نبود خوراک (گاز)، همه آنها بدون استفاده مانده‌اند. ضمن اینکه از سه نیروگاهی که در مسیر خط بغداد قرار دارند، تقریباً دو نیروگاه برای دریافت آزمایشی گاز آماده هستند.

روسیه و شکار فرصت‌های جدید در چین

مسکود پکن مخازن ذخیره‌سازی گاز می‌سازد

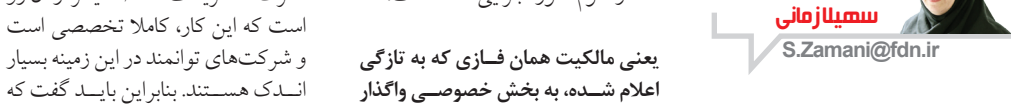
پس از نفت، اکنون نوبت به گاز رسیده است و روسیه قصد دارد مشتری نفتی خود را به گاز نیز آلوده کند. در همین راستا، شرکت روسی گازپروم چندی پیش اعلام کرد در حال بررسی احداث چند مخزن زیرزمینی ذخیره‌سازی نفت در چین است.
درواقع، شرکت گازپروم قصد دارد عرضه گاز با خط لوله به چین را از سال ۲۰۱۸ آغاز کند. این امر بدان معناست که روسیه پس از پیشی گرفتن از عربستان در مورد صادرات نفت به چین، اکنون تلاش خود را صرف صادرات گاز کرده است. شرکت گازپروم روسیه و شرکت ملی نفت چین (سی‌ان‌پی‌سی) در ماه می سال ۲۰۱۴، قراردادی ۳۰ ساله برای فروش سالانه ۳۸ میلیارد مترمکعب گاز روسیه به چین از مسیر شرقی و به ارزش ۴۰۰ میلیارد دلار امضا کردند. به دنبال تیرگی روابط روسیه با غرب درباره بحران اوکراین، مسکو تلاش برای یافتن بازارهای جدید انرژی را آغاز کرده و همکاری‌های خود با چین را به‌خصوص در بخش نفت و گاز افزایش داده است.

نفت و انرژی

مدیر پروژه خط لوله اتیلن غرب در پاسخ به فرهیختگان مطرح کرد تنگنای مالی عامل توقف فاز سوم

سرمایه‌گذاران تبریزی برای تکمیل فاز ۳ اعلام آمادگی کرده‌اند

صنعت پتروشیمی یکی از صنایع راهبردی کشور است که از آن، می‌توان به عنوان موتور توسعه صنعتی یاد کرد. موتور توسعه‌ای که باید در راستای کسب ارزش‌افزوده از منابع نفت و گاز، شرایط را برای اشتغال‌زایی و کسب جایگاهی درخور، در بازارهای بین‌المللی تعیین کند. بر همین مبنا، از حدود ۱۰ سال پیش، طرحی موسوم به خط لوله اتیلن غرب در صنعت پتروشیمی مورد توجه قرار گرفت که به موجب آن، این صنعت با توجه به توسعه میدان گازی پارس جنوبی، پایه تبدیل اتان به اتیلن قرار گیرد. بسیاری از منتقدان این طرح بر این باورند که میزان زیاد انشعابات این خط لوله و عدم اقتصادی بودن آن به لحاظ شرایط فیزیکی و جغرافیایی، طرح را با مشکل روبه‌رو کرده و خواهد کرد. نکته‌ای که عبدالحسین بیات، عضو هیات‌مدیره وقائم‌مقام مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی در امور خط لوله اتیلن غرب کشور، آن را رد کرده و اجرای فاز سوم این طرح را تنها منوط به تأمین مالی از سوی دولت می‌داند تا این بزرگ‌ترین طرح، سرانجام به ثمر نشیند.

۱۱۱

اجرای پروژه خط لوله اتیلن غرب، هم موافقانی دارد و هم منتقدانی. بسیاری از این انتقادات هم به طولانی شدن بهره‌برداری از این خط لوله برمی‌گردد. این پروژه در حال حاضر در چه مرحله‌ای از پیشرفت فیزیکی قرار دارد؟ همان‌طور که می‌دانید، به دلیل ضرورت‌های کاری و رعایت اصل همزمانی و هماهنگی پیشرفت فیزیکی خط لوله اتیلن غرب با واحدهایی که در مسیر آن قرار دارد، در سال ۸۸، این خط به سه فاز تقسیم شد. فاز اول از عسلویه تا کرمانشاه یعنی از پتروشیمی کویان تا پتروشیمی پلیمر کرمانشاه به طول تقریبی ۱۰۶۰ کیلومتر در زمستان سال ۹۱ به بهره‌برداری رسید. فاز دوم این خط لوله از شرکت پتروشیمی پلیمر کرمانشاه تا پتروشیمی مهباد و میاندوآب دسته‌بندی شد که خوشبختانه این فاز هم پیش از عید، آماده بهره‌برداری شد و عملیات

عبدالحسین بیات، عضو هیات‌مدیره و قائم‌مقام مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی در امور خط لوله اتیلن غرب کشور، تأمین خوراک پتروشیمی‌ها را موضوع اصلی و اساسی می‌داند و در این‌باره می‌گوید: «در حال حاضر، کایان ۲ مدت‌هاست که آماده بهره‌برداری است. این یعنی منتظر تأمین خوراک است که خوراک آن نیز اتان استحصالی از فازهای ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ پارس جنوبی خواهد بود. خوشبختانه آن پروژه‌ها در حال پیشرفت‌اند و قرار است امسال به بهره‌برداری برسند. به محض این‌که به این مجموعه ندارد، بلکه پیشرفت فیزیکی و تأمین منابع مالی فازها و نیز همت پیمانکاران ایرانی درمورد تحول به موقع کارها، بیشتر مطرح است. چون هرچه باشد، بالاخره پتروشیمی کویان، مروراید و... برای تولید اتیلن ساخته شده‌اند. سایر طرح‌های موجود در منطقه عسلویه مثل پتروشیمی آریاساسول، جم و... نیز که می‌توانند اتیلن مازاد خود را به اتیلن غرب تزریق کنند، به این منظور ساخته شده و قیمت خوراک هرچه باشد، به کار خود ادامه می‌دهند.

مذاکرات گازی ایران و افغانستان جدی شد تمایل بخش خصوصی برای ورود به صادرات گاز

از مدت‌ها پیش، بحث صادرات گاز به افغانستان نیز همانند صادرات گاز به عراق، مطرح شد و این امر نشان می‌دهد که ایران از این فرصت طلایی برای ورود به بازارهای جهانی به خوبی استفاده می‌کند.

در واقع افغانستان نیز مانند عراق، بازار بالقوه‌ای برای صادرات گاز ایران به‌شمار می‌رود و امکان تبدیل این کشور به یک مشتری بالقول گاز ایران وجود دارد. شاید مهم‌ترین نکته در این بخش، تمایل بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در این زمینه است. چندی پیش، حمیدرضا عراقی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران گفته بود به‌رغم اینکه تاکنون مذاکره دولتی برای صادرات گاز ایران به افغانستان انجام نشده است، ولی چند شرکت خصوصی برای تأمین گاز شهرهای مرزی افغانستان وارد مذاکره شده‌اند. گفتنی است در حال حاضر، امکان گازرسانی به شهرهای مرزی افغانستان با اجرای خط لوله ۱۰۰ کیلومتری و انشعاب از شبکه گاز استان خراسان جنوبی وجود دارد و در صورت نهایی شدن مذاکرات، امکان گازرسانی از طریق خط لوله و مینی «الان‌جی» امکان‌پذیر است. این در حالی است که الحاج

کاهش ارزش پولی صادرات نفت اوپک

ارزش پولی صادرات نفت کشورهای عضو اوپک برای نخستین بار از سال ۲۰۱۰ تاکنون، در سال ۲۰۱۴ به کمتر از یک تریلیون دلار سقوط کرد. البته ناگفته نماند که کاهش ارزش پولی صادرات تک‌تک اعضای اوپک متفاوت بوده است. تولید نفت عربستان به‌عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده اوپک و عامل اصلی تصمیم تاریخی این سازمان، کاهش ۹/۲ درصدی را تجربه کرده و به ۲۸۵ میلیارد و ۱۰۰ میلیون دلار رسیده است، در حالی که تولید نفت عراق به‌عنوان رو به رشدترین صادرکننده اوپک، کاهش ۵/۷ درصدی داشته و به ۸۴ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار رسیده است. بیشترین کاهش در عرضه صادرات اعضای اوپک متعلق به لیبی بوده است.

را به‌عنوان یکی از زیرمجموعه‌های خود تأسیس و نیروهای مستعد و توانمند در این زمینه را جذب می‌کند که این شرکت در موقع بهره‌برداری از فاز نخست خط لوله اتیلن غرب، کمک‌های شایسته‌ای به شرکت ملی صنایع پتروشیمی می‌کند. در حال حاضر نیز، براساس بررسی‌های تخصصی که مدیریت NPC انجام داده، مخصوصاً مدیریت کنترل تولید، صلاحیت این شرکت به‌عنوان مجموعه‌ای که هم نیروی انسانی ماهر و هم تجهیزات و شناخت کافی نسبت به کل خط دارند، برای واگذاری عملیات بهره‌برداری این فازها مورد تأیید قرار گرفته است.

به این ترتیب، می‌توانید بگویید عملیات اجرایی فاز سوم از چه زمانی آغاز می‌شود؟ همان‌طور که می‌دانید، از ابتدای پروژه تاکنون، بیش از ۵۰ درصد منابع مالی موردنیاز برای اجرای خط را شرکت ملی صنایع پتروشیمی تأمین کرده ولی اکنون با توجه به واگذاری تمام واحدهای تابعه و شرکت‌های تولیدی خود، برای NPC دیگر امکان تأمین منابع مالی وجود ندارد. به همین دلیل، برای آغاز عملیات اجرایی فاز سوم، شرکت ملی پتروشیمی منتظر تأمین منابع مالی است. در این باره، خوشبختانه از طریق وزیر نفت، مکاتباتی با رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی صورت گرفته و شرکت منتظر است که آنها نسبت به مابقی منابع مالی‌ای که به آنان اعلام و برای طی چهار سال برنامه‌ریزی و تقسیم‌بندی شده، تأیید نهایی را انجام دهند. زیرا کل منابع از طریق بودجه‌های عمرانی کشور قابل تأمین است.

به نظر شما، امکان دارد این کار را از طریق صندوق توسعه ملی انجام دهند؟ می‌دانید که صندوق توسعه ملی اگر بتواند کمکی در این زمینه کند، فقط در قالب تسهیلات خواهد بود که بعد از اتمام طرح، این تسهیلات باید بازگشت داده شود. برای خط لوله اتیلن غرب اگر NPC بخواهد برای تأمین منابع خود از صندوق یا بانک‌ها استفاده کند، بعداً امکان بازپرداخت اقساط وجود ندارد، بنابراین باید قطعاً با توجه به مصوبه‌ای که دولت در سال ۸۱ ارائه و اجرای خط را برعهده گرفت، در بودجه‌های سنواتی، برای آن ردیف تعیین شود. اگرچه همین الان هم این خط لوله، ردیف بودجه دارد و سازمان هم سالانه بودجه‌ای را برایش در نظر می‌گیرد ولی بودجه‌ای که فعلاً مدنظر است، کفاف اجرای فاز سوم را به سرعتی که در نظر ماست، یعنی حداقل ۴۸ ماهه یا چهار ساله، نمی‌دهد. در گذشته، شرکت پتروشیمی، از محل منابع داخلی خود که البته آن هم دولتی بود، به پروژه تزریق می‌کرد و عملیات اجرایی را پیش می‌برد و پیمانکاران معطل نمی‌شدند، اما در حال حاضر، با این شرایط، سازمان باید تأییدیه و برنامه‌ریزی برای تأمین قطعی بدهد تا امکان شروع عملیات اجرایی فاز ۳ وجود داشته باشد.

بخش زیادی از گاز طبیعی مورد نیاز خود را از ترکمنستان می‌خرد، اما به دنبال این است که واردات گاز از ایران را نیز آغاز کند. همچنین عزیزالله رضانی، مدیر امور بین‌الملل شرکت ملی گاز ایران به خبرنگاران گفته بود، پارسال و اوایل امسال مذاکراتی با افغانستان در زمینه صادرات گاز به این کشور انجام شد ولی این مذاکرات تاکنون به نتیجه مشخصی نرسیده است. این امر به این دلیل است که بازار افغانستان برای واردات گاز آماده نیست و چون برای نخستین بار است که وارد این عرصه می‌شوند، برای آنها ابهام وجود دارد. پیشتر رضانی، بر راه‌اندازی فازهای جدید پارس جنوبی تأکید کرده و گفته بود که ایران در حال مذاکره و برنامه‌ریزی برای افزایش صادرات گاز است. گفتنی است براساس آمارهای موجود، ظرفیت فراورش گاز ایران تا سه سال آینده به یک میلیارد مترمکعب در روز می‌رسد و از این حیث، ایران می‌تواند در تجارت جهانی نقش فعالی داشته باشد. ایران هم‌اکنون ۱/۵ درصد از تجارت جهانی گاز را در اختیار دارد و این مقدار تا پایان سال ۱۴۰۴، باید به ۱۰ درصد افزایش یابد.

#

ایستگاه

نفت چشم از وین برنمی‌دارد

پس از پشت‌سر گذاشتن یک سال پرفراز و نشیب در بازار نفت خام، چند ماهی است که این بازار به ثبات نسبی رسیده است و قیمت نفت پایه برنت دریای شمال در محدوده ۶۴ دلار و وست تگزاس اینترمدیت آمریکا، در محدوده ۶۰ دلار باقی‌مانده است. البته این ثبات وقتی قابل دیدن است که به رویه ماهانه توجه کنیم و با چشم‌پوشی از نوسان‌های عادی روزانه بنگریم. طی سال ۲۰۱۴ میلادی (۱۳۹۲) قیمت نفت خام در بازارهای جهانی با یک افت تراژیک، به نصف کاهش یافت و هیجان‌های سیاسی و اقتصادی زیادی را در مراکز تولید و مصرف در جهان ایجاد کرد، اما اکنون این بازار با تمام محرک‌های که دارد، در یک وضعیت آرامش و ثبات قرار گرفته است. ثبات فعلی در شرایطی است که بحران‌های ژئوپلیتیک و منطقه‌ای هر روز فشار مضاعفی را بر قیمت نفت خام وارد می‌کنند و فرازو فرودهای تولید نفت در آمریکا نیز بر این فشارها می‌افزاید، حتی فصل تابستان و کاهش تقاضا هم موجب کاهش قیمت نفت خام نشده است. به تعبیر مجله تایم، نفت آتقدر از بالا و پایین رفتن خسته شده است که حتی آمدن و رفتن جلسه اوپک هم نتوانست اثر چشمگیری بر قیمت بازار بگذارد.

از سوی دیگر آمریکا نیز گزارش تعداد ریگ‌های فعال بر سر چاههای نفت این کشور، به تنهایی نکات حساس و اثرگذاری را مطرح می‌کند. براساس آخرین گزارش سازمان‌های ناظر بر حوزه انرژی ایالات متحده آمریکا که در آخرین شماره وال‌استریت ژورنال منتشر شده، تعداد ریگ‌های فعال در آمریکا به ۶۲۸ ریگ کاهش یافته است. اهمیت این عدد زمانی مشخص می‌شود که بدانیم در اکتبر سال قبل (مهر ۹۳) تعداد دکل‌هایی که در چاه‌های نفت آمریکا مشغول حفاری و استخراج از منابع شیل و غیرشیل بودند، هزار و ۶۰۲ دکل بود؛ درواقع تأسیسات استخراج نفت در آمریکا ۶۱ درصد افت عددی داشته، اما این رقم به سطح افت تولید نفت این کشور نبوده است. همان‌گونه که کارشناسان نفت در آمریکا در ژانویه (بهمن ۹۳) اعلام کرده بودند، شرکت‌های بزرگ و کوچک تولیدکننده نفت، به‌جای تمایل به استخراج از منابع شیل، سیاست خود را بر تولید به صرفه گذاشته و به سراغ میدان‌هایی رفت‌اند که با هزینه کمتر، مقدار بیشتری تولید خواهند داشت. در این مسیر نباید از پیشرفت‌های تکنولوژیکی که چاههای نفت آمریکا را دیجیتال و کنترل از راه دور کرده و در هر لحظه وضعیت چاه و آینده تولید آن را نیز زیر نظر دارد، غافل شد. در همین حال و در چنین وضعیتی که بازار نفت خام در مقابل تمام عوامل کاهنده و افزایشنده مقاومت می‌کند، باز هم این بازار به‌شدت نسبت به آنچه در وین رخ می‌دهد حساس است، با این تفاوت که این‌بارچشم بازار نه به خیابان پنجم منطقه دو بلکه به منطقه یک وین و هتل کوبرگ که محل مذاکرات هسته‌ای ایران و ۵+۱ است، دوخته شده است. بازار نفت خام در آخرین روز فعالیت خود که هفته گذشته (جمعه) یک روز استثنایی و به اصطلاح «تخت» را پشت سر گذاشت؛ روزی که با تقریب قابل‌قبولی می‌توان مدعی شد قیمت نفت خام در بازار بدون تغییر به کار خود پایان داد و علت هم تعلل در بازار خرید و فروش بود. ناظران این تعلل را ناشی از داغ شدن میز مذاکرات هسته‌ای ایران ۵+۱ می‌دانند که تنها چند روز تا پایان آخرین ضرب‌الاجل (۳۱ ژوئن یا ۹ تیرماه ۹۴) فاصله دارد. تحلیلگران عرصه انرژی معتقدند پایان مذاکرات در صورتی که به ثبت یک توافقنامه جامع هسته‌ای منجر شود، برای بازار نفت یک نقطه عطف خواهد بود. ایران به دلیل تحریم‌های یک‌جانبه غرب برای فروش نفت خام تولیدی خود با محدودیت مواجه بوده و همین امر موجب شده ۳۰ تا ۴۰ میلیون بشکه نفت خود را طی سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۵، در نفتکش‌ها و تانکرهایی در دریا و خشکی ذخیره کند که با اعضای یک توافق جامع، مجوز فروش آن را به دست می‌آورد و برای تشویق مشتریان خود نیز تخفیف‌های گشاده‌دستانه‌ای درنظر خواهد گرفت. درنتیجه، آنچه در پشت میزهای مذاکرات می‌گذرد، برای بازارها و کارشناسان نفتی نیز حائز اهمیت است و توانسته بازار نفت را در سکوت قیمتی فرو برد. طی آخرین روزهای مذاکرات هسته‌ای، دیپلمات‌ها دو طرف اظهاراتی مبنی‌بر امکان تمدید چندروزه برای توافق کرده‌اند که خود نشانه‌ای از احتمال وجود چنین توافقی از قبل است. به عقیده برخی کارشناسان، اینکه هم ایران و هم به‌طور خاص دیپلمات‌های آمریکایی (به‌عنوان نماینده ۵+۱) در این روزها سخن از توافق جامع حتی به قیمتی تمدید چند روزه به میان می‌آورند، این است که این توافق به دست آمده و تنها نیازمند صیقل کاری‌های نهایی است. از سوی دیگر، برخی کارشناسان نیز با دیده تشکیک به مساله می‌نگرند و معتقدند گفتارها و سخنانی‌هایی که از سوی مقامات دو طرف در داخل کشورهایشان انجام می‌شود، امید به توافق بر مبنای تفاهانمه‌لوزان را کاهش می‌دهد، با این دوگانگی، بازارهای نفت خام در انتظار نتیجه‌ای هستند که طی چند روز آینده از درهای هتل کوبرگ وین، در آتش رخسار می‌شود و ممکن است قیمت نفت را به مرزهای ۵۰ دلار در هر بشکه یا بالاتر از ۷۰ دلار، انتقال دهد.

منبع: تایم

